

مدد حقوق

شاپا چاپی: ۱۸۴۱-۲۷۸۳
شاپای الکترونیکی: ۱۹۲۲-۲۷۸۳

دوره ۸ - شماره ۲۵ - پاییز ۱۴۰۴

امکان‌سنجی تحقق جنایت علیه بشریت از رهگذر تحریم‌های اقتصادی یکجانبه آمریکا علیه ایران
 همایون مافی، مرتضی پورعزیز
 بررسی قراردادهای هوشمند مبتنی بر بلاکچین از منظر کنوانسیون بیع بین‌المللی کالا
 آریا ابراهیمی، سبحان طیبی
 هوش مصنوعی و نظام حقوق کیفری: تحلیل مسئولیت‌ها و پیامدها
 هادی جمشیدی فر، مهدی جعفریان، رقیه جعفریان
 تحول دادرسی کیفری در پرتو عدالت دیجیتال: کارکرد هم‌افزایانه فناوری‌های نوپهور
 سیدعلیرضا میرکمالی، سیدمصطفی حسینی دستجردی
 وضعیت حقوقی اختراع مشترک و میزان مالکیت و نحوه تصرف مخترعین در آن
 سعید مولوی، نرجس دربانی چلچله
 تعهدات قراردادی در تجارت الکترونیک فرامرزی و چالش‌های اجرای آن در داوری بین‌المللی با تأکید بر معاهدات بین‌المللی
 احسانه وثوقی منفرد، محمدعلی کفایی فر
 تحلیلی بر دخالت نظریه‌های اخلاقی در حقوق کیفری
 ایرج مروتنی، سعید احمدی، نگین بهادری جهرمی
 لزوم جرم‌انگاری نگهداری ماینر در ایران (مطالعه تطبیقی)
 مهدی رجائیان، شادی چگینی
 ارتباط کرامت انسانی و اهداف مجازات‌ها در حقوق کیفری
 امیرحسین ابوالحسنی، ستار فخرایی، زینب قادری
 واکاوی مفهوم «احق بالولد» در روایات امامیه: نقدی بر انگاره «حضانت» در فقه و حقوق خانواده
 حجت اله دهقانی
 سامانه جامع حقوقی شرکت ملی نفت ایران «سحن»: تحولی راهبردی در حکمرانی حقوقی هوشمند صنعت نفت ایران
 سیدحجت الله علم الهدی، محمد مهدی اسدی
 اصول اساسی بیمه و نتایج آن بر قصد اضرار
 محمد کمالی، محمدعلی جهانی، حمیدرضا سلیمی
 واکاوی علل بزهکاری اطفال و نوجوانان در حقوق کیفری ایران
 سیداحمد پیروندیزی، امیررضا محمودی
 بررسی اعتبار و قابلیت استناد ابزارهای ارتباطی نوین در فرایند اثبات جرم در نظام حقوقی ایران
 علیرضا باقری حسن آبادی
 مسئولیت کیفری سردفتران اسناد رسمی: تحلیل چالش‌های قانونی و راهکارهای پیشگیرانه در نظام ثبتی ایران
 ایوب رحیمی
 مفهوم منفعت عمومی در پرتو فایده‌گرایی جان استوارت میل و مقایسه آن با اندیشه جرمی بنتام
 احمدرضا سلطانیان
 مسئولیت مدنی در قبال ربات‌ها و هوش مصنوعی: چالش‌ها و راهکارهای حقوقی در عصر فناوری‌های نوین
 جیران ابراهیمی
 سیاستگذاری حمایت مدار در قبال بزه دیدگی زنان در خانواده با تأکید بر تحولات جدید
 محبوبه طالبی رستمی
 تأثیر روانشناسی جنایی در ارتکاب جرم در حقوق ایران و فرانسه
 وحید کیومرثی
 مسئولیت دولت‌ها در قبال نقض حقوق بشر توسط شرکت‌های امنیتی خصوصی در مأموریت‌های خارجی
 مهدی قره داغی، مسعود سرفرازی صالح
 مطالعه فقهی و حقوقی شرط بازگشت موقوفه به ملک واقف
 حبیب اله عبدالله پور، حمیدرضا نام آور
 تحلیلی بر جنایت‌های محیط زیستی تجاوز ایالات متحده آمریکا و رژیم اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران
 جواد چراغی
 تحلیل حقوقی نقش مشاوران املاک در حفظ حقوق مالکیت زمین و چالش‌های اجرایی آن در ایران
 محمد احمدی
 مقابله دادگاه کیفری بین‌المللی با گسترش جنایت داعش
 جواد دشتیان
 قابل استناد بودن کنوانسیون نیویورک در داوری تجاری بین‌المللی ایران و موافقتنامه داوری با تأکید بر مفهوم تجاری
 علی باباپور همراهلو، پویا بنی هاشم
 مالکیت و بهره‌برداری از آب‌ها در نظام حقوقی ایران
 احمد پدیدار، یاسر صیادپور
 حق فراموش شدن و آثار آن بر روابط قراردادی در بلاکچین‌های عمومی: تحلیل تطبیقی حریم خصوصی داده‌ها در حقوق ایران و اروپا
 عارفه قاسم زاده ده آبادی
 بررسی ماهیت حقوقی قرارداد ساخت، اجاره و انتقال (بی.ال.تی.)
 علی زارعی جلال آبادی
 نقش وکیل در تحقیقات مقدماتی در قانون آیین دادرسی کیفری
 علیرضا درائی
 شناسایی و اولویت بندی عوامل سیاسی-اجتماعی موثر بر تکیه‌گری در زاهدان
 محمدکمال دادرسی
 مسئولیت مدنی دولت نسبت به خسارات ناشی از اطلاع دادرسی
 علی فراحی
 تأثیر سیاست‌گذاری‌های اقتصادی دولت‌ها بر آزادی قراردادی در بازارهای خصوصی
 رامهر رحمانی گل افشان
 مروری تاریخی بر جرم‌انگاری در قبال جرائم نیروهای مسلح
 یاسر شاکری

Identifying and Prioritizing Socio-Political Factors Affecting Begging in Zahedan

شناسایی و اولویت بندی عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر بر تکدی گری در زاهدان

Mohammad Kamal Dadras

PhD student in Political Science, Department of Political Science, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran

محمد کمال دادرس

دانشجوی دکتری علوم سیاسی، گروه علوم سیاسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

kamaldadras97@gmail.com

Abstract

The aim of the present study was to identify and prioritize factors affecting begging in Zahedan. The present study is a descriptive and field research, and this study can also be considered an applied research. The statistical population in this study is beggars in Zahedan, who are engaged in begging due to physical and economic problems. Sampling is carried out purposively and among beggars in Zahedan. The sample is usually a group of people in the community who are representative of that community and have more or less the characteristics of the people in the community. The sample size in each study can be calculated according to the researcher's facilities and the type of research. In this study, the statistical population includes two hundred and eighty beggars, and given that it was difficult to access all beggars due to the fact that their jobs were fake, eighty-four beggars who were willing to cooperate were included in the study. The research findings show that there is a positive and significant relationship between unhealthy physical condition, migration phenomenon, addiction, social values, and religiosity and begging in Zahedan. The positivity of the correlation coefficient indicates a direct relationship between unhealthy physical condition, migration phenomenon, addiction, social values, and religiosity and begging in Zahedan.

Keywords: Begging, Zahedan, Sociological Value.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر شناسایی و اولویت بندی عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر بر تکدی گری در شهر زاهدان بود. پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی و میدانی است، همچنین این پژوهش را می توان از نوع تحقیقات کاربردی به شمار آورد. جامعه آماری در این پژوهش متکدیان زاهدان می باشند که به دلیل مشکلات جسمی و اقتصادی مشغول تکدی گری هستند. نمونه گیری به روش هدفمند و از میان متکدیان زاهدان انجام شده است. نمونه معمولاً گروهی از افراد جامعه است که معرف آن جامعه بوده و کم و بیش ویژگی های افراد جامعه را دارا می باشند. برای محاسبه حجم نمونه در هر پژوهش با توجه به امکانات محقق و نوع پژوهش می توان اقدام نمود. در این پژوهش تعداد جامعه آماری شامل متکدیان دوپست و هشتاد نفر می باشند و با توجه به این که دسترسی به همه متکدیان با توجه به کاذب بودن شغل آن ها دشوار بود، هشتاد و چهار نفر از متکدیان که حاضر به همکاری شدند در پژوهش شرکت داده شدند. یافته های پژوهش نشان می دهند که بین وضعیت جسمانی ناسالم، پدیده مهاجرت، اعتیاد، ارزش های اجتماعی و دینداری با تکدی گری در زاهدان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم بین وضعیت جسمانی ناسالم، پدیده مهاجرت، اعتیاد، ارزش های اجتماعی و دینداری با تکدی گری در زاهدان است.

واژگان کلیدی: تکدی گری، زاهدان، ارزش اجتماعی.

Received: 2025/10/10 - Review: 2025/11/01 - Accepted: 2025/12/19

دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ - بازنگری مقاله: ۱۴۰۴/۱۱/۰۱ - پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۲/۱۹

ارجاع:

دادرس، محمدکمال؛ (۱۴۰۴)، شناسایی و اولویت بندی عوامل سیاسی-اجتماعی مؤثر بر تکدی گری در زاهدان، تمدن حقوقی، شماره ۲۵.

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author (s) , with publication rights granted to Legal Civilization. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>) , which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

CC BY-NC-SA

مقدمه

تکدی گری، عوارض و مخاطرات زیادی را در پی داشته که بخشی از مطالعات مقطعی و روبنایی روی این پدیده، درباره مسائلی نظیر درآمد، مسکن، فقر مادی، فقر فرهنگی، ناکامی اقتصادی، نابسامانی اجتماعی و سرانجام دستگیری و بازپروری سخن می گوید. عده‌ای سعی کرده‌اند این مشکلات و مخاطرات را تعدیل کنند و در نتیجه، آن را به گردن افراد دیگر انداخته، نشان دهند که تکدی گری امری طبیعی و پذیرفتنی است که می‌شود آن را نادیده گرفت و با آن کنار آمد. برخی از محققین در بررسی‌های خود به ریشه‌ها، شیوه‌ها، انگیزه‌ها، پیامدها و راه‌های رفع تکدی گری نظر داشته، این ریشه‌ها را مشمول پیری و از کارافتادگی، مسائل خانوادگی، اعتیاد و مهاجرت، دانسته که اهمیت این پدیده را برای هر کشوری مهم کرده است و در تمام کشورهای پیشرفته دنیا کنترل و پیشگیری از این گونه آسیب‌ها مورد توجه تمام سازمان‌های مردمی و دولتی است.

در این حال، در کشور ما نیز هرچند برابر ماده‌های ۷۱۲ و ۷۱۳ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵ تکدی گری جرم محسوب می‌شود به همین علت افراد متکدی مجرم بوده و برابر قانون باید با آن‌ها برخورد شود و پیش از این نیز حدود یازده ارگان موظف شدند که با پدیده تکدی گری برخورد کرده و آن را سامان‌دهی کنند اما وجود این پدیده در کشور به‌ویژه نمود تکدی گران خارجی در

شهرهای بزرگ همچون زاهدان خود نشان از عدم توجه کافی نهادهای مسئول به این امر دارد. باید گفت که هرچند علت کشیده شدن بعضی افراد به تکدی‌گری فقر و نیاز مالی افراد و بیکاری می‌باشد اما آن چه مشخص است در واقع درصد کمی از متکدیان از روی احتیاج به تکدی‌گری روی می‌آورند. آن چه جالب است مافیای تکدی‌گری و عملکرد باندى گسترده این گروه‌ها در شهرهایی نظیر زاهدان است به طوری که تعداد زیادی از متکدیان ساعت کار، محل و موقعیت از پیش تعیین شده برای تکدی‌گری دارند و به صورت دسته جمعی و سازمان یافته و زیر مدیریت افراد سودجو، تکدی‌گری می‌کنند و گاه در شهرهای بزرگ برای گریز از قانون به دستفروشی تغییر ماهیت می‌دهند و با فروش فال، گل، تمیز کردن شیشه خودرو و... در بسیاری از موارد شهروندان را با وجود عدم نیاز مجبور به خرید کالای گران خود می‌کنند. در واقع، رویکرد مقابله با این آسیب اجتماعی نیازمند اهتمام ویژه و همکاری نهادهای مسئول با رویکردهای نوین در برابر برخورد با متکدیان است و از سویی دیگر نیازمند فرهنگ‌سازی در بین مردم^۱ و انجام اقدامات حمایتی، مشاوره‌ای و اعطای فرصت‌های بیشتر به متکدیان برای بازگشت سالم به جامعه می‌باشد.

یکی از آسیب‌ها و مسائل مورد توجه هر جامعه، پدیده تکدی‌گری^۲ و گداصفتی است که با ساختارهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی هر جامعه‌ای در ارتباط است. در این بین این پدیده در شهرها به ویژه در شهرهای بزرگ از معضلات اجتماعی گریبان گیر بوده که با شیوه‌های گوناگون و با سوءاستفاده از احساسات و عواطف انسانی، سعی در کسب منافع شخصی دارد که در نهایت با ذلت و خواری و نمایش اعضای از کارافتاده، معلول، زخمی، بدشکل و... در گوشه و کنار شهرها و حتی روستاهای کشور پدیدار می‌شوند. در این راستا باید توجه داشت که این متکدیان شامل دو طیف عمده هستند. گروهی از آنان، متکدیان بومی بوده و گروه دوم متکدیان خارجی نظیر کشورهای افغانستان، پاکستان، بنگلادش و... می‌باشند. در واقع متکدیان با گدایی کردن نه تنها به کار تولیدی نمی‌پردازند و یا خدمتی ارائه نمی‌دهند، بلکه علاوه بر مصرف‌گرایی در بسیاری از موارد در مسیرهای انحرافی غیرقانونی حاوی ده‌ها پیامد منفی اجتماعی، فرهنگی و بهداشتی برای کشور فعالیت می‌کنند (صادقی، ۱۴۰۰).

۱- عدم کمک به این نیازمندان غیرواقعی

با توجه به این که تکدی‌گری، رفتاری مغایر با هنجارهای مرسوم و پذیرفته شده اجتماعی است، بنابراین رفتاری کجروانه و نوعی آسیب اجتماعی تلقی می‌شود. ذکر این نکته لازم است که تکدی‌گری، کنشی است که عامدانه انجام می‌گیرد. از این رو، ملاحظات نظری باید بر ساخت این کنش را قبل، حین و بعد از تکدی‌گری نشان دهند. بنابراین این کنش، امری صرفاً فردی نیست؛ بلکه بار اجتماعی و اقتصادی قدرتمندی دارد که از فرهنگ این دسته از افراد، کنش‌های افرادی که به این افراد کمک می‌کنند و نیز ساختار اقتصادی و اجتماعی موجود بر می‌خیزد. به همین دلیل می‌توان از رویکردهای زیر برای حساسیت‌های نظری استفاده کرد: «رویکرد فرهنگ فقر به منظور زیست جهان موجود تکدی‌گرایان، رویکرد فشار عمومی ساختار اقتصادی و اجتماعی نابرابر و رویکرد برچسب زنی کنش‌های افراد بیرونی برای کمک کردن و یا نکردن به آن‌ها» (قاسمی نژاد و بهرامی، ۱۴۰۳، ۱۱).

بخشی از مطالعات مقطعی و رونمایی روی این پدیده، درباره مسائلی نظیر درآمد، مسکن، فقر مادی، فقر فرهنگی، ناکامی اقتصادی، نابسامانی اجتماعی و سرانجام، دستگیری و بازپروری سخن می‌گوید. عده‌ای سعی کرده‌اند این مشکلات و مخاطرات را تعدیل کنند و در نتیجه، آن را به گردن فرد انداخته نشان دهند که تکدی‌گری امری طبیعی و پذیرفتنی است که می‌شود آن را نادیده گرفت و با آن کنار آمد. برخی محققین ضمن بررسی‌های خود به ریشه‌ها، شیوه‌ها، انگیزه‌ها، پیامدها و راه‌های رفع تکدی‌گری نظر داشته‌اند، این ریشه‌ها شامل پیری و از کارافتادگی، مسائل خانوادگی، اعتیاد، مهاجرت، معلولیت و... می‌شود. پرسش پژوهش حاضر این است که عوامل مؤثر بر تکدی‌گری با تأکید بر متکدیان دارای معلولیت جسمی شهر زاهدان کدامند؟

پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی و میدانی است. همچنین، این پژوهش را می‌توان از نوع تحقیقات کاربردی به شمار آورد. در تحقیق کاربردی، مواد و جنبه‌های عملی و کاربردی در مسائل واقعی و استفاده عینی از نتایج پژوهش کاملاً مورد توجه قرار می‌گیرد. هدف محقق از پژوهش کاربردی، دستیابی به اصول و قواعدی است که در موقعیت‌های واقعی و عملی به کار بسته می‌شوند و به بهبود محصول و کارایی روش‌های اجرایی کمک می‌کنند. همچنین، پژوهش حاضر به لحاظ روش در جمله تحقیقات پیمایشی^۳ می‌باشد. پژوهش پیمایشی روشی برای بررسی ماهیت ویژگی‌ها و ادراک‌های

شخصی^۴ مردم از طریق تجزیه و تحلیل پاسخ به پرسش‌هایی است که به دقت تدوین شده‌اند.

۱- مشاغل غیررسمی

از مجموعه مطالعات و مشاهدات مختلف چنین استنباط می‌شود که مشاغل غیررسمی عبارت است از مجموعه تلاش‌هایی که افراد در سنین مختلف و در جنسیت متفاوت در ساعات شبانه روز به قصد کسب درآمد عمدتاً در شهرهای پرجمعیت و فقیر کشورهای جهان سوم در بخش‌هایی که مستقیماً کشاورزی یا صنعت و خدمات سالم نمی‌باشند انجام داده، از ناحیه دولت‌ها رسمیت نداشته، از طرف نهاد و مقامی نیز حمایت نشده، برنامه ریزان آن‌ها را تأیید نکرده خود نیز با علاقه و به نیت همیشگی آن‌ها را انتخاب نموده، فاقد سرمایه و ابزار زیاد بوده و حذف آن‌ها خللی جدی و درازمدت در جامعه ایجاد نمی‌نماید (عبدالهی، ۱۳۹۵).

به علت تنوع و چند بعدی بودن مشاغل کاذب از نظر میزان درآمد، نوع شغل، بهره‌وری کار و شکل حقوقی آن دست‌اندرکاران و متفکران مسائل اجتماعی به یک تعریف مورد توافق نرسیده‌اند. عده‌ای فصلی بودن و بی‌ثباتی شغلی را به‌عنوان پارامتر اصلی در تعریف مشاغل کاذب مورد استفاده قرار داده‌اند. گروهی دیگر مسئله رسمی بودن و یا غیررسمی بودن آن را مورد توجه قرار داده‌اند. عده‌ای قلت درآمدهای به دست آمده را مبنای تعریف خود قرار می‌دهند و شماری دیگر میزان کمی سرمایه در گردش و استقلال کاری را اساس مشاغل کاذب قلمداد می‌کنند.

بنابراین، مشاغل کاذب شهری به آن دسته از مشاغل شهری گفته می‌شوند که اولاً به شکل مستقیم و یا غیرمستقیم کمکی به افزایش بهره‌وری نهایی کار تولیدی نکنند و ثانیاً حذف آن‌ها تأثیر به‌سزایی در نیازمندی‌های تولید و توزیع خدمات و کالاها نداشته باشند. در پاره‌ای از موارد حتی حذف این گونه مشاغل از صحنه تولید و توزیع کالا و خدمات باعث افزایش بهره‌وری نهایی کار تولیدی می‌شود. سازمان بین‌المللی کار نیز در این زمینه تحقیقاتی داشته است: اغلب محققان با بخش‌های غیررسمی به شکل منفی برخورد می‌کنند و آن را عبارت از آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی می‌دانند که به شکل مشخصی در قالب‌های قوانین قراردادی، اجاره‌نامه‌ای، مالیاتی و بازرسی کار نمی‌گنجد لذا بخش‌های رسمی در مقابل بخش‌های غیررسمی به واحدهای دولتی، عمومی و مؤسساتی که شرائط مشابهی را عرضه می‌کنند اطلاق می‌شود. درحالی‌که غالب

۴- نگرش‌ها، باورداشت‌ها، عقاید و امور مورد علاقه

کارگران و کارمندان تحصیلکرده و با سواد در کارگاه‌ها و مؤسسات رسمی که با شرایط فوق اداره می‌شوند به فعالیت مشغول هستند. درصد بالایی از کارکنان نیز در چهارچوب‌هایی که کمتر رسمی هستند کار می‌کنند. بنابراین، فعالیت‌های بی‌شماری را می‌توان در چهارچوب فعالیت‌های غیررسمی قرارداد.

برای نمونه حرفه‌های زیر را می‌توان جزء فعالیت‌های غیررسمی به شمار آورد: کارگری فصلی ساختمان، استخدام به وسیله پیمانکاران درجه دو برای مؤسسات رسمی و غیررسمی، فعالیت‌های غیرقانونی از قبیل روسپیگری، قاچاق مواد مخدر و مشروبات الکلی، دکه داری کنار خیابان، خرده فروشی تک نفره و بالاخص فعالیت در مؤسسات بسیار کوچکی که به تولید کالا و اشیای ارزان قیمت با مصالح دست دوم و تفاله‌های شرکت‌های تولیدی می‌پردازند.

صاحبان این مشاغل بدون داشتن محل ثابت و مناسب، در گوشه و کنار خیابان و محلات مشغول هستند، قسمتی نیز به صورت نامرئی در بطن اقتصاد ظاهراً رسمی فعالیت می‌کنند. این زحمتکشان که بیشتر خدمات ضروری را به مشتریان عرضه می‌کنند رسماً به صورت بیکار طبقه بندی می‌شوند درحالی که عملاً روزانه ده تا پانزده ساعت در کارخانجات غیرمجاز، امور ساختمانی، دست فرشی، دوره گردی، امور خدمتکاری، نگهبانی یا توری خانه افراد ثروتمند و متوسط مشغول کار هستند.

۲- تاریخچه تکدی‌گری

تکدی‌گری یک پدیده اجتماعی نوظهوری نیست، بلکه قدمت آن به تاریخ شکل‌گیری انسان است، همیشه در طول تاریخ فقر و نابرابری اجتماعی از جامعه جداناپذیر و یک روی سکه است، ثروت و دارایی نیز روی دیگر آن است. به عبارت دیگر، تکدی‌گری به‌عنوان یک آسیب اجتماعی حاصل ساختارهای اجتماعی و اقتصادی جامعه و زاییده فقر و نابرابری‌های اجتماعی است (اسماعیلی، ۱۳۹۱، ۲۴). تکدی‌گری از زمان‌های دور در ایران وجود داشته است و تحت عناوین گوناگونی مانند: متکدیان، گدایان، مخطراتی، مکی، شجوی‌ها، ذراری‌ها، زحکیم‌المرحومه‌ها، شعب‌ها و اسطیل‌ها وجود داشته است. به گونه‌ای که کنت دوگوانیو از مستشرقان اروپایی دیدگاه ایرانیان را نسبت به تکدی‌گری چنین بیان می‌کند: ایرانیان با دیده نفرت به گدایان نمی‌نگرند و آنان را مورد محبت قرار می‌دهند (صادقی، ۱۴۰۰).

کارشناسان معتقدند که تکدی‌گری پدیده‌ای است که در تمامی کشورهای دنیا حتی کشورهای

پیشرفته به آسانی قابل رویت است اما نسبت آن با جمعیت جامعه نشان از شاخص امنیت و رفاه اجتماعی دارد. جامعه‌شناسان معتقدند پدیده اجتماعی تکدی‌گری که بیشتر حاصل حرکت جوامع به سمت صنعتی شدن است در کشورهای در حال توسعه بیشتر نمود دارد. تکدی‌گری معلول یک سلسله فرایندهای اجتماعی مانند بیکاری است که در جامعه نمود پیدا می‌کند. در حقیقت تکدی‌گری حاصل وضعیت نابسامان اقتصادی است این پدیده به انواع مختلف در جامعه بروز می‌کند که حادث‌ترین نوع آن استفاده از زنان و کودکان برای تکدی‌گری است. البته برخی سودجویان نیز از تکدی‌گری به‌عنوان یک کار و کسب استفاده می‌کنند که شکل سازمان یافته و مجرمانه این معضل اجتماعی است. همچنین شیوه‌های تکدی‌گری در جوامع مختلف روز به روز در حال تغییر است و گدایان در هر دوره با استفاده از روش‌های جدید سعی در برانگیختن حس ترحم مردم دارند (صادقی، ۱۴۰۰).

به همین دلیل هرچند مدت یکبار شیوه‌های تکدی‌گری تغییر می‌کند. زمانی که کودکی برای کسب پول علاوه بر تکدی‌گری به پخش مواد مخدر و سرقت دست می‌زند در بزرگسالی به راحتی می‌تواند دست به ارتکاب جرم بزند. چرا که قبح و زشتی کار در نظر او ریخته شده است. از سوی دیگر، دختران نوجوان می‌توانند در معرض انواع خشونت‌ها مانند آزارهای جسمی و جنسی قرار گیرند. در حال حاضر ما شاهد حضور متکدیان کلاسیک با ظاهری پیر، فرتوت، معلول و بیمار یا افرادی با نشان زخم یا معلولیت نیستیم. البته افرادی با ظاهر آراسته و بدون نشان برای تکدی‌گری به سراغ شهروندان می‌آیند.

متکدی مجرم است و نباید به راحتی امکان برگشت به اقدام غیرقانونی خود را داشته باشد، اما متاسفانه دستگاه قضایی در مورد متکدیان و جرم آن‌ها مجازات را تشدید نکرده است و هیچ متکدی به جرم تکدی‌گری مجازات نمی‌شود. مقابله با تکدی‌گری یکی از مصداق‌های بارز توجه مدیریت شهری به موضوع آسیب‌های اجتماعی است، هر ساله با فرارسیدن فصول سرد این دغدغه وجود دارد که اتفاقی برای افراد در معرض آسیب به‌ویژه افراد بی‌خانمان نیفتد و سرپناهی برای شب‌های سرد سال داشته باشند. پدیده تکدی‌گری یکی از آسیب‌های اجتماعی است که در تمامی شهرهای بزرگ وجود دارد اما علاوه بر ارگان‌های متولی، مردم نیز باید در این امر سازمان‌ها را کمک کنند که این پدیده به حداقل برسد. از سوی دیگر اگر بتوان برنامه‌ای منسجم و منظم برای ایجاد اشتغال متکدیان ایجاد کرد این معضل اجتماعی در جامعه کاهش می‌یابد (Anjaria, 2013).

۳- علل و عوامل مؤثر در ظهور پدیده تکدی‌گری

متکدی فردی است که به‌طور علنی و آشکار از دیگران در خواست کمک می‌کند. درحالی‌که مردم نسبت به تأمین معاش او مسئولیت حقوقی ندارند، لیکن در بسیاری اوقات به لحاظ انسان دوستی به آن‌ها کمک می‌کنند. اگرچه آن‌ها استحقاق و شایستگی کمک‌های نقدی و غیرنقدی را نداشته باشند. چرا که برخی از آن‌ها جوان و از توانایی لازم برای کار برخوردارند. البته بخشی از آن‌ها چاره‌ای جز تکدی‌گری به لحاظ کهولت سن، بیماری و مشکل جسمی جهت گذران زندگی ندارند (اسماعیلی، ۱۳۹۱، ۲۴). گدایی را می‌توان عملی دانست که شخص متکدی بدون نداشتن استحقاق و شایستگی واقعی مقداری وجه و یا کمک غیرنقدی از دیگری تقاضا می‌کند. گاهی اوقات عمل تکدی‌گری تحت پوشش اعمال دیگری مانند فروشندگی، دستفروشی و... انجام می‌گیرد. گدایان روش‌های مختلفی دارند، ولی اساس آن مبتنی بر جلب محبت مردم است (فتحی و عباسی، ۱۳۸۰، ۱۵).

جامعه‌شناسان، تکدی‌گری را نه صفت رفتاری و شخصیتی، بلکه به منزله ویژگی برخی وضعیت‌های اجتماعی یا کارکردهای ساختی نظام اجتماعی در نظر می‌گیرند (محمدی اصل، ۱۳۸۵، ۱۳). تکدی‌گری یکی از معضلات شهرهای بزرگ است و یکی از بارزترین محرومیت‌ها و در عین حال وجود آشکارترین موانع ساختاری را در دسترسی به منابع مهم هویتی و معنی بخشی به زندگی مانند بازار کار، آموزش و فراگیری مهارت‌ها و فراغت مبنی بر مصرف نمایان می‌کند که هنوز هم در جوامع مدرن به حیات خود ادامه می‌دهد (شکوری و معتمدی، ۱۳۹۱، ۳۹). برخی جامعه‌شناسان تکدی‌گری را به‌عنوان هم‌نوایی افراد با خرده فرهنگ‌هایی می‌دانند که به آن تعلق دارند. خرده فرهنگ‌ها، الگویی از ارزش‌ها، هنجارها و رفتار هستند که در میان گروه خاصی به سنت تبدیل می‌شود (عشاپری و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۲۱).

بسیاری از انواع تکدی‌گری، بر اساس عوامل روانی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به وجود می‌آید و محصول ساختار اجتماعی و نارسایی‌های ناشی از آن است. با توجه به مطالعات انجام شده، به‌طور کلی عوامل مؤثر در ایجاد و گسترش پدیده تکدی‌گری را می‌توان در دو عامل عمده و مهم خلاصه کرد:

عوامل اجتماعی-اقتصادی: تکدی‌گری یک زائده اجتماعی است که در پیدایش آن چند عامل دخالت دارند: فقدان اشتغال و کار، عدم دارا بودن مهارت و فنون شغلی و حرفه‌ای، فقر مادی، پیری و از کارافتادگی، رخوت و سستی، اعتیاد، معلولیت و بیماری، مسائل خانوادگی از قبیل پاشیده شدن خانواده، مهاجرت از روستا به شهر، نابسامانی‌های اقتصادی از قبیل کمی درآمد در بعضی از مشاغل، بالابودن هزینه

زندگی، ضعف فرهنگ حاکم بر خانواده‌های متکدیان، شکاف عمیق طبقاتی و غیره از جمله این عوامل به شمار می‌روند. علل اجتماعی دیگر تکدی‌گری مربوط به کمبودهایی است که در اثر نارسایی‌های موجود در جامعه به وجود می‌آید. باید اذعان داشت که برخی از این متکدیان محصول نابسامانی اجتماعی هستند. بدین معنی که جامعه نتوانسته است افراد سالخورده، عاجز، معلول، یتیم و امثال آنان را در مراکز مناسبی سازمان بخشد و برای آنان زندگی انسانی لازم را فراهم آورد. در نتیجه آنان نیز از فرط ناچاری برای بقای خویش به تکدی می‌پردازند (جعفری، ۱۳۹۳).

عوامل روانی و فردی: مطالعه ریشه‌های روانی و فردی تکدی، بسیار جالب است. این امر نقش مؤثری در بزهکاری و تکدی‌گری دارد زیرا چیزی جز نتیجه شرایط محیط زیست و اثرات اجتماعی است. طبق نتایج به دست آمده از تحقیقات متعدد، درصد قابل ملاحظه‌ای از افراد متکدی، از اختلالات شدید روانی رنج می‌برند. از این دیدگاه، اختلال روانی، کم و بیش در فردی شکل می‌گیرد و به ظهور می‌رسد که در اثر حوادث غیرمترقبه، روحش آزار دیده باشد (صادقی، ۱۴۰۰).

۴- نقش آموزش‌های مهارتی فنی و حرفه‌ای در کاهش تکدی‌گری

تکدی‌گری را می‌توان نوعی انحراف اجتماعی که فرد در آن نقش مشخص و بعضاً متفاوتی را بر عهده دارد به حساب آورد و یا به منزله نمونه‌ای از مرحله شغلی کاذب، نزد متکدیان حرفه‌ای، آبرومندانه و غیرآبرومندانه^۵ در مشاغل انحرافی تلقی کرد که در هیچ سطح و طبقه‌ای از جامعه جایگاهی ندارد. همچنین، تکدی‌گری را باید زمینه ساز آسیب‌های اجتماعی متعددی قلمداد کرد. اکثر بررسی‌های انجام شده، از رابطه بین تکدی‌گری و اعتیاد، بزهکاری، خودکشی، می‌خوارگی، روابط جنسی، لایبالی‌گری، سرقت و... حکایت می‌کنند که در نتیجه عوامل روانی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به وجود می‌آید و محصول ساختار اجتماعی و نارسایی‌های ناشی از آن است. با توجه به موارد مذکور که زمینه ساز بروز آسیب‌های اجتماعی است جامعه نیازمند به همکاری دستگاه‌های مختلف دولتی و غیردولتی در برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت جهت فرهنگ‌سازی در بین مردم و ایجاد اردوگاه‌های خاص سامان‌دهی و اسکان متکدیان با تجهیزات کامل و برنامه آموزشی رسمی و غیررسمی فنی، حرفه‌ای، مهارتی و شغلی می‌باشد (جعفری، ۱۳۹۳).

در همین راستا به منظور دستیابی و توانمندسازی متکدیان به مشاغل پایدار و دوری از اموری که آنان را در معرض آسیب‌های مختلف اجتماعی قرار می‌دهد برنامه‌های متعددی از سوی دولت، از جمله سامان‌دهی متکدیان مطرح می‌باشد که جهت دستیابی این افراد به شغلی مناسب و ثابت داشتن دانش و مهارت‌های فنی، حرفه‌ای و شغلی است.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به‌عنوان تنها متولی آموزش‌های کوتاه مدت مهارتی غیررسمی و مهم‌ترین کانون مهارتی و کاربردی کشور و به دلیل رسالت قانونی خود در ساختار نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران بوده و با تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری در سراسر کشور، توانمندسازی متکدیان را در دستور کار و جزء برنامه‌های کاری خود قرار داده و با اعتقاد به این که احراز شغل مناسب و ثبات آن بسته به فراگیری آموزش‌های مهارتی، فنی و حرفه‌ای است اقدام به برنامه‌ریزی و نیز ترویج فرهنگ مهارت آموزی در بین آحاد جامعه علی‌الخصوص اقشار آسیب پذیر که متکدیان نیز جزئی از این اقشار هستند نموده است.

فی الواقع در جهان فراصنعتی امروز، توسعه به معنی عام، بدون توجه به آموزش‌های مهارتی فنی و حرفه‌ای مفهوم نخواهد داشت. انقلاب علمی، فنی، انقلابی عمیق و کیفی در نیروی انسانی مورد نیاز بازار کار به‌عنوان سرمایه‌های ملی هر کشور و روش‌های تولید به وجود آورده است. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای انجام فعالیت‌هایی هستند که می‌توانند فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار آماده نمایند یا کارایی و توانایی وی را در انجام آن افزایش دهند. این آموزش‌ها کسب مهارت‌ها را در راستای تکنولوژی و علوم وابسته به همراه دانش‌های خاص مربوط به شغل و در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ارائه می‌دهند.

بنابراین، از ضرورت‌ها و الزامات رشد و توسعه اقتصادی، نظام آموزش مهارتی فنی و حرفه‌ای غیررسمی می‌باشد که نقش بسیار مهمی در تأمین نیروی انسانی کارآمد ایفاء نموده و مضمونی توسعه‌ای دارد. هدف از این آموزش‌ها افزایش توانایی‌های دانش، مهارت و قدرت درک افراد و انجام مطلوب‌تر کار در محدوده وظایف شغلی است. از آن جایی که موضوع بیکاری یکی از مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان است و در کشورهای در حال توسعه با توجه به عدم توازن ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی سهم بیشتری را بر توسعه دارد و با توجه به این که یکی از دلایل بیکاری در کشور فقدان مهارت‌های مورد نیاز بازار کار از سوی جویندگان کار می‌باشد انتظار می‌رود سازمان آموزش فنی و

حرفه‌ای با ارائه آموزش‌های مهارتی بتواند نقش به‌سزایی در کاهش میزان بیکاری ایفاء کند. زیرا آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سبب انعطاف‌پذیری نشئت گرفته از خصیصه‌های بازارکار و اوضاع اقتصادی کشور و نیز به دلیل آموزش و ایجاد مهارت‌های لازم در افراد برای توانایی در احراز مشاغل، نقش به‌سزایی در اشتغال دارد. این آموزش‌ها هم مهارت‌های خاص موردنیاز صنعت و هم مهارت‌های عمومی بازارکار را فراهم می‌سازد و همچنین برای شاغلینی که به دلیل تغییرات تکنولوژی دچار کاهش کارایی می‌شوند امکان به‌روز شدن و تکمیل مهارت را فراهم می‌کند. لذا به این نوع آموزش‌ها به‌عنوان ابزاری برای مقابله با بیکاری و روی‌آوری به سمت مشاغل کاذب و تکدی‌گری، پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن و نیز ایجاد امنیت شغلی بیشتر با درآمد مکفی نگریده می‌شود (عبداللهی، ۱۳۹۵).

در واقع، خصیصه این آموزش‌ها، نوعی پرورش کارآفرین است. به این معنی که افراد پس از کسب مهارت و تخصص دانش فنی قادر خواهند بود که فرصت‌های شغلی مناسبی را به دست آورند و یا در نهایت فرصت شغلی ایجاد نمایند. این‌گونه آموزش از نقش و تاثیرگذاری اقتصادی و اجتماعی مهمی برخوردار است چرا که معرف نوع مهمی از سرمایه‌گذاری در منابع انسانی است و با فراهم کردن زمینه‌های ارتقای دانش، نگرش‌ها و مهارت‌های موردنیاز بازارکار و اشتغال در زمینه‌های مختلف به توسعه اقتصادی کمک می‌کند.

از این‌رو، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که فرایند یادگیری فراگیران را از طریق محیط‌های کار، طراحی و اجرا می‌نمایند و محتوای آموزش‌ها را با تغییرات و پیشرفت‌های حوزه تکنولوژی و به تبع آن در کارکرد نهادهای اقتصادی جامعه هماهنگ می‌سازند، سبب شده است که این آموزش‌ها به‌عنوان یکی از عناصر کلیدی جهت تحقق پیشرفت‌های اقتصادی و پیشگیری از وقوع آسیب‌های اجتماعی محسوب گردد و از جمله عوامل مؤثر در موفقیت کشورهای توسعه یافته تلقی گردد. چرا که آموزش نظری همگام با کار عملی موجب تربیت نیروی انسانی خلاق و فعال می‌شود و همچنین این نیروها با نفوذ در جامعه سبب به‌کارگیری بخش عظیمی از نیروهای غیرخلاق می‌گردد.

لذا اگر آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور نادیده گرفته شود، در واقع باعث سوق دادن آموزش کشور به‌طور غیرمستقیم به آموزش اشتغال کاذب و درآمدهای سهل الوصول و ناپایدار می‌شود و به تدریج آسیب جدی به کشور وارد می‌سازد. به همین علت است که می‌بینیم یکی از اولویت‌های مهم در

سرمایه‌گذاری‌های آموزشی در تمامی جوامع صنعتی، توسعه و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است و این مهم نیز از سوی نهادهای ذیربط بین‌المللی نظی یونسکو، یونیواک و بانک جهانی به منزله یک استراتژی مهم به کشورهای در حال توسعه توصیه می‌شود (شاگری، ۱۳۹۴).

نتیجه

اول- بین وضعیت جسمانی ناسالم با تکدی‌گری در زاهدان رابطه دارد: برای بررسی فرضیه اول از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین وضعیت جسمانی ناسالم و تکدی‌گری در زاهدان با ضریب همبستگی $0/215$ و سطح معنی‌داری $0/001$ رابطه مثبت و معناداری در سطح $0/01$ وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم بین وضعیت جسمانی ناسالم با تکدی‌گری در زاهدان است؛ یعنی هر چه بیشتر متکدیان وضعیت جسمانی ناسالم باشند، تمایل به تکدی‌گری در بین آن‌ها بیشتر است.

دوم- بین پدیده مهاجرت با تکدی‌گری در زاهدان رابطه دارد: برای بررسی فرضیه دوم از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین پدیده مهاجرت با تکدی‌گری در زاهدان با ضریب همبستگی $0/192$ و سطح معنی‌داری $0/002$ رابطه مثبت و معناداری در سطح $0/01$ وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم پدیده مهاجرت با تکدی‌گری در زاهدان است؛ یعنی هر چه بیشتر پدیده مهاجرت رخ دهد، میزان تکدی‌گری بیشتر می‌شود.

سوم- بین اعتیاد با تکدی‌گری در زاهدان رابطه دارد: برای بررسی فرضیه سوم از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین اعتیاد با تکدی‌گری در شهر زاهدان با ضریب همبستگی $0/237$ و سطح معنی‌داری $0/001$ رابطه مثبت و معناداری در سطح $0/01$ وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم بین اعتیاد با تکدی‌گری در شهر زاهدان است؛ یعنی هر چه بیشتر متکدیان اعتیاد باشند، تمایل به تکدی‌گری در بین آن‌ها بیشتر است.

چهارم- بین ارزش‌های اجتماعی^۶ و تکدی‌گری در زاهدان رابطه وجود دارد: برای بررسی فرضیه چهارم از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین ارزش‌های اجتماعی و تکدی‌گری در زاهدان با ضریب همبستگی $0/306$ - و سطح معنی‌داری $0/001$

۶- آبرومداری، تخصص، مهارت، شرافت و راستگویی و قانون

رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم بین ارزش‌های اجتماعی و تکدی‌گری در زاهدان است؛ یعنی هر چه بیشتر متکدیان ارزش‌های اجتماعی داشته باشند، تمایل به تکدی‌گری در بین آن‌ها کمتر است.

پنجم- بین دینداری و تکدی‌گری در زاهدان رابطه وجود دارد: برای بررسی فرضیه پنجم از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین دینداری و تکدی‌گری در زاهدان با ضریب همبستگی ۰/۲۹۶- و سطح معنی‌داری ۰/۰۰۱ رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد. مثبت بودن ضریب همبستگی حاکی از رابطه مستقیم بین دینداری و تکدی‌گری در زاهدان است؛ یعنی هر چه بیشتر متکدیان دینداری داشته باشند، تمایل به تکدی‌گری در بین آن‌ها کمتر است.

پیشنهاد

اول- به هر فرد متکدی که در خیابان دیدند کمک نکنند بلکه با سازوکار مناسبی، افراد نیازمند واقعی شناسایی شده و کمک مردم به دست این قشر از نیازمندان برسد. دوم- با ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب، از گسترش بی‌رویه مهاجرت و فقر و بیکاری جلوگیری کرد و هم خانواده‌ها با کنترل بیشتر رفتارهای فرزندان خود، آنان را از گرایش به رفتارهای انحرافی از جمله تکدی‌گری باز دارند. سوم- ایجاد اشتغال جهت فقرزدایی و پوشش بیمه‌ای اقشار آسیب‌پذیر به‌ویژه سالمندان و از کارافتادگان و معلولان گام جدی در جهت براندازی آن یا حداقل کاهش جدی آن می‌باشد. چهارم- در سطح کلان بایستی پیامدها و آسیب‌های اجتماعی از جمله تکدی‌گری و سیاست‌های توسعه‌ای موورد توجه قرار گیرد تا حداقل آسیب متوجه قشر آسیب‌پذیر و ضعیف جامعه شود. پنجم- خودداری از اقدامات ضربتی، ناپیوسته و قهری با متکدیان و تلاش برای اجرای برنامه‌های کارشناسی شده و مستمر. ششم- ایجاد عزت نفس در بین متکدیان از طریق اقدامات قانونی و تبلیغی. هفتم- مهم‌ترین راه‌حل فرهنگی برای از بین رفتن این پدیده از چهره زاهدان، ممانعت از کمک مستقیم مردم به‌طور انفرادی، ایراد مکانیزم‌های محلی شناسایی و بررسی افراد نیازمند، تیپولوژی آن‌ها بر اساس مهارت و استعدادها و کمک نهاده‌ها به‌صورت ایجاد صندوق‌های محلی در هر یک از محله‌ها و مناطق شهر و ارائه کمک‌های واقعی برای معاش نیازمندان لازم است.

منابع

فارسی

- اسماعیلی، علیرضا، ۱۳۹۱، بررسی نقش عوامل اجتماعی بر تکدی‌گری در شهر گنبد کاووس در سال ۱۳۹۰،

فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان، شماره ۸

- جعفری، رفیقه، ۱۳۹۳، عوامل مؤثر بر تکدی‌گری در شهر تهران، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

- شاکری، بهرام، ۱۳۹۴، بررسی مردم‌شناختی زندگی روزمره متکدیان در شهر تهران (مطالعه موردی منطقه شش)، **پایان‌نامه کارشناسی ارشد**، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

- شکوری، علی و معتمدی، حمید، ۱۳۹۱، مطالعه علل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر پدیده تکدی‌گری در شهر مشهد، **فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی فرهنگی**، شماره ۳.

- صادقی، علیرضا، ۱۴۰۰، تأثیر مدیریت شهری بر تکدی‌گری و راه کارهای اجرایی سامان‌دهی آن، **پایان‌نامه کارشناسی ارشد**، دانشگاه پیام نور مرکز شاهین شهر.

- عبدالمهدی، حامد، ۱۳۹۵، تحلیل جغرافیایی عوامل مؤثر بر تکدی‌گری در شهر اردبیل، **پایان‌نامه کارشناسی ارشد**، دانشگاه پیام نور مرکز رشت.

- عشایری، طاها؛ جهان پرور، طاهره؛ حسین زاده حسنارود، الهام، ۱۴۰۱، مطالعه جامعه‌شناختی فرهنگ تکدی‌گری خیابانی مرور سیستماتیک پژوهش‌های تجربی، **فصلنامه مطالعات راهبردی فرهنگ**، شماره ۶.

- فتحی، شاهین و عباسی، علیرضا، ۱۳۸۰، **بررسی ویژگی‌های متکدیان شهر تهران**، چاپ اول، تهران، انتشارات معاونت سیاسی-امنیتی استانداری تهران.

- قاسمی نژاد، ابودر و بهرامی، ولی، ۱۴۰۳، شناسایی زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی شکل‌گیری پدیده تکدی‌گری زنان (مورد مطالعه شهر خرم‌آباد)، **فصلنامه پژوهش انحرافات و مسائل اجتماعی**، شماره ۱۱.

- محمدی اصل، عباس، ۱۳۸۵، **بزهکاری نوجوانان و نظریه‌های انحراف اجتماع**، چاپ اول، تهران، انتشارات علم.

لاتین

- Anjaria, J.S., 2013, Street Hawkers and Public Space in Mumbai, in Economic and Political Weekly.

Legal Civilization

ISSN: 2873-1841
ISSN: 2873-1922

No.25- Autumn 2025

- Exploring the Possibility of Establishing Crimes Against Humanity from the Unilateral US Sanctions Against Iran
Homayoun Mafi, Morteza Pourazai
- Analysis of Blockchain Based Smart Contracts from the Perspective of the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods
Aria Ebrahimi, Sobhan Tayebi
- Artificial Intelligence and the Criminal Law System: An Analysis of Responsibilities and Implications
Hadi Jamshidi Far, Mehdi Jafarian, Roghayeh Jafarian
- Digital Transformation of Criminal Justice in the Light of Digital Justice: The Synergistic Function of Emerging Technologies
Seyed Alireza Mirkamali, Seyed Mostafa Hosseini Dastjerdi
- The Legal Status of Joint Inventions and the Extent of Ownership and Possession of the Inventors in Them
Saeed Molavi, Narjes Darbani Chelche
- Contractual Obligations in Cross-Border E-Commerce and the Challenges of Their Enforcement in International Arbitration with Emphasis on International Treaties
Ehsaneh Vosoughi Monfared, Mohammad Ali Kefaei Far
- An Analysis of the Involvement of Moral Theories in Criminal Law
Iraj Morvati, Saeid Ahmadi, Negin Bahadori Jahromi
- The Need to Criminalize the Possession of Miners in Iran (Comparative Study)
Mahdi Rajaeian, Shadi Chegini
- The Relationship between Human Dignity and the Goals of Punishments in Criminal Law
Amirhasan Abolhasani, Sattar Fakhrzai, Zeinab Ghaderi
- Analyzing the Concept of Right to the Child in Imami Narrations: A Critique of the Concept of Custody in Jurisprudence and Family Law
Hojjatollah Dehghani
- Comprehensive Legal System of the National Iranian Oil Company (NIOC) SAHN; a Strategic Transformation in the Intelligent Legal Governance of Iran's Oil Industry
Sayyed Hojjatollah Alamolhoda, Mohammad Mahdi Asadi
- Basic Principles of Insurance and its Consequences on Intention to Cause Damage
Mohammad Kamali, Mohammadali Jahani, Hamidreza Salimi
- Analysis of the Causes of Delinquency Among Children and Adolescents in Iranian Criminal Law
Sayyed Ahmad Peyrovnaziri, Amirreza Mahmoudi
- Examining the Validity and Admissibility of Modern Communication Tools in the Process of Proving Crime in the Iranian Legal System
Alireza Bagheri Hassanabadi
- Criminal Liability of Notaries Public: Analysis of Legal Challenges and Preventive Solutions in the Iranian Registration System
Ayoub Rahimi
- The Concept of Public Interest in the Light of John Stuart Mill's Utilitarianism and Its Comparison with the Thought of Jeremy Bentham
Ahmadreza Soltanian
- Civil Liability for Robots and Artificial Intelligence: Legal Challenges and Solutions in the Age of New Technologies
Jeyran Ebrahimi
- Supportive Policymaking for Women's Victimization in the Family with an Emphasis on New Developments
Mahbobeh Talebi Rostami
- The Impact of Criminal Psychology on Committing Crimes in Iranian and French Law
Vahid Kioumarsi
- The Responsibility of States for Human Rights Violations by Private Security Companies on Foreign Missions
Mahdi Gharedaqi, Masoud Sarfarazi Saleh
- A Jurisprudential and Legal Study of the Condition for the Return of the Endowment to the Donor's Property
Habibollah Abdollah Poor, Hamidreza Namavar
- An Analysis of the Environmental Crimes of the United States of America and Israeli Aggression against the Islamic Republic of Iran
Javad Cheraghi
- Legal Analysis of the Role of Real Estate Consultants in Preserving Land Ownership Rights and Its Enforcement Challenges in Iran
Mohammad Ahmadi
- The International Criminal Courts Counteraction to the Spread of ISIS Crime
Javad Dashtian
- The Validity of the New York Convention in Iran's International Commercial Arbitration and the Arbitration Agreement with an Emphasis on the Commercial Concept
Ali Babapour Hamrahloo, Pouya Banihashem
- Ownership and Exploitation of Water in the Iranian Legal System
Ahmad Padidar, Yaser Sayyad Poor
- The Right to be Forgotten and its Effects on Contractual Relationships in Public Blockchains; a Comparative Analysis of Data Privacy in Iranian and European Law
Arefeh Ghasem Zadeh Dehabadi
- An Examination of the Legal Nature of Build-Lease-Transfer (BLT) Contract
Ali Zarei Jalalabadi
- The Role of the Lawyer in Preliminary Investigations in the Criminal Procedure Code
Alireza Deraei
- Identifying and Prioritizing Socio-Political Factors Affecting Begging in Zahedan
Mohammad Kamal Dadras
- Civil Liability of the State for Damages Caused by Delayed Proceedings
Ali Farahi
- The Impact of Government Economic Policies on Contractual Freedom in Private Markets
Radmehr Rahmani Golafshan
- A Historical Review of Criminalization of Armed Forces Crimes
Yasser Shakeri